

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

ПРОЕКТ "РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ"



ЗОШИТ УЧАСНИКА/УЧАСНИЦІ ПРОГРАМИ «ЖИТТЄВА ПЕРСПЕКТИВА»

серія «Життєві навички»

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
«ПРОЕКТ «РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ ЮСТИЦІЇ ЩОДО НЕПОВНОЛІТНІХ В УКРАЇНІ»

ЗОШИТ УЧАСНИКА/УЧАСНИЦІ ПРОГРАМИ **«ЖИТТЄВА ПЕРСПЕКТИВА»**

СЕРІЯ «ЖИТТЄВІ НАВИЧКИ»

АВТОРИ-УПОРЯДНИКИ:
ЖУРАВЕЛЬ Т. В., СТРОЄВА Н. М.

УДК: 364.62-152:343.23-053.61:316.477(076)

Ж74

ISBN: 978-617-7402-18-2

ЗОШИТ «ЖИТТЄВА ПЕРСПЕКТИВА» (СЕРІЯ «ЖИТТЄВІ НАВИЧКИ»)

АВТОРИ-УПОРЯДНИКИ:

Журавель Т. В., кандидат пед. наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка; виконавчий директор Всеукраїнського громадського центру «Волонтер»; радник з пробаційних програм Проектного офісу з питань пробації Міністерства юстиції України.

Строева Н. М., координатор проєктів, керівник напрямку з питань профілактики ВІЛ та вживання ПАР серед молоді Всеукраїнського громадського центру «Волонтер»; консультант проєкту РСКЮ.

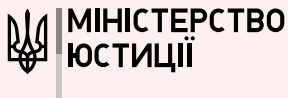
РЕДАКЦІЙНА ГРУПА:

Новохатня К. А., заступниця директора проєкту РСКЮ; керівник Проектного офісу з питань пробації Міністерства юстиції України.

Греам А. Д., керівник програм організації «John Howard Society» (Джон Говард Сесайті), консультант проєкту РСКЮ з гендерних питань і правосуддя щодо неповнолітніх.

ПІДГОТОВКА І ВИДАННЯ

робочого зошиту здійснені за підтримки
Міністерства міжнародних справ Канади
компанією Агрітім Канада Консалтинг у співпраці з Міністерством юстиції
та Генеральним соліситором Уряду провінції Альберта



Проект
Реформування
Системи
Кримінальної юстиції щодо
Неповнолітніх в
Україні

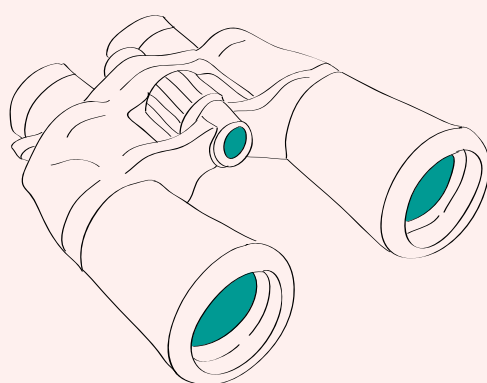


© 2017 Проект «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні». Всі права захищено.
Зміст цієї публікації може використовуватись у некомерційних цілях за умови посилання на джерело інформації.

Canada

РОБОЧИЙ ЗОШИТ “ЖИТТЄВА перспектива”

(серія “Життєві навички”)



ЗМІСТ

ЖИТТЄВА ПЕРСПЕКТИВА. Сміливість змінюватись на краще.....	5
1. Отримання гарної роботи.....	6
2. Твої інтереси.....	7
3. Твій досвід.....	8
4. Про твої інтереси та навички детальніше.....	9
5. Освіта – квиток до успіху.....	15
6. Працевлаштування.....	17
7. Кроки до влаштування на роботу.....	27
8. Планування бюджету.....	35

ЖИТТЄВА ПЕРСПЕКТИВА

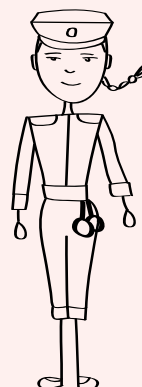
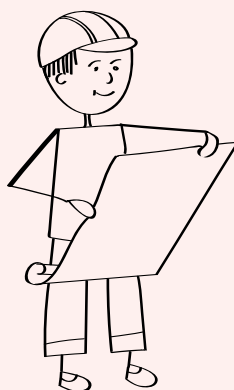
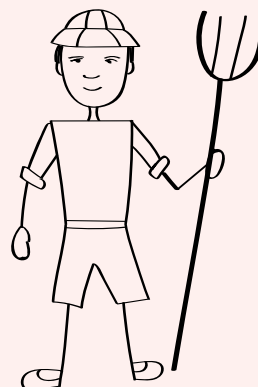
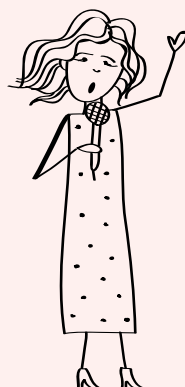
Сміливість змінюватись на краще

Цей інтерактивний зошит присвячено розв'язанню дуже важливих питань, від яких часто залежить все подальше життя: як робити правильний вибір? як розвинути свої вміння та навички? як знайти професію до душі?

У житті кожної людини настає момент, коли доводиться вирішувати, куди піти працювати – тобто практично обирати свій життєвий шлях.

Тож який шлях обрати? Кожен знає, наскільки важливо знайти своє місце у житті, займатися справою, котра припадає до душі. Та рідко хто замислюється, з чого дійсно починається кар'єра людини – причому не «паперова», а реальна – з урахуванням усіх потреб, здібностей, інтересів та вже наявних навичок.

Цей зошит допоможе тобі подбати про своє майбутнє та набудути важливих життєвих навичок для дорослого життя.



Ім'я

Дата

1. Отримання гарної роботи



Робота, що приносить задоволення, – важлива частина твого нового життя, оскільки доросла та успішна людина присвячує роботі значну частину свого часу.

Працевлаштування має цілу низку особистих переваг. Робота дає тобі можливість визначати фінансові цілі для тебе та для твоєї родини. Вона може підвищити твою самоповагу і надати тобі більше впевненості. Коли ти добре виконуєш свою роботу, інші бачать це і починають це більше цінувати твої здібності.

Окрім того, робота допомагає ефективно структурувати власне життя та досягати успіху.

Опиши свої думки щодо отримання роботи:



.....



Яким чином робота допоможе тобі утримуватись від скоєння нових правопорушень?



.....



Отже, навіщо потрібна робота?

Перше питання, яке варто собі поставити: **«Навіщо мені робота?»** Ти побачиш, що окрім очевидної причини – тобі необхідно заробляти на життя – існує ще й значна особиста мотивація.

Цей перелік може допомогти тобі краще зрозуміти, що важливо саме для тебе.

Познач галочкою ті пункти, що мотивують тебе до роботи. За потреби, додай власні приклади:

- ☐ я зможу забезпечити себе та свою родину;
- ☐ я матиму більш насичене життя;
- ☐ робота підвищить мою самооцінку;
- ☐ робота розширить мої можливості;
- ☐ мені подобається бути зайнятим;

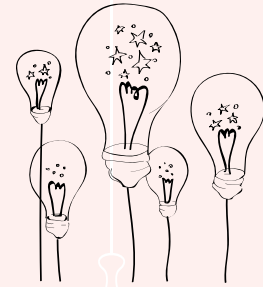
- ☐ я буду гарним прикладом для своїх дітей;
- ☐ я матиму відчуття більшого контролю над своїм життям;
- ☐ мені подобаються нові знайомства;
- ☐ я зможу набути нових навичок;
- ☐ я стану частиною команди;
- ☐ я отримаю більшу незалежність;
- ☐ інше:
- ☐ інше:



Для початку необхідно визначити, що саме тобі подобається, адже найкраща робота – це твоє хобі.

2. Твої інтереси

Кожен з нас має улюблене заняття. Комуś подобаються фізичні вправи, а хтось полюбляє читати або писати. Багато людей люблять подорожувати, але є й такі, кому це не до вподоби. Якщо робота відповідає твоїм особистим інтересам, у тебе з'являється більше шансів досягти успіху та отримувати задоволення від її щоденного виконання.



Які інтереси ти маєш? Подивись на перелік нижче та познач галочкою пункти, що їм відповідають. Обов'язково додай свої варіанти, якщо чогось бракує:

- | | |
|---|--|
| ☐ автомобілі / мотоцикли; | ☐ фотографія; |
| ☐ будівництво; | ☐ мистецтво; |
| ☐ комп'ютери; | ☐ візаж; |
| ☐ спорт; | ☐ робота з металом; |
| ☐ подорожі; | ☐ ландшафтний дизайн / садівництво; |
| ☐ аудіо / відео; | ☐ декорування; |
| ☐ цифри / математика; | ☐ музика; |
| ☐ майстрування; | ☐ манікюр; |
| ☐ догляд за дітьми; | ☐ виготовлення меблів; |
| ☐ тварини; | ☐ ведення бухгалтерії; |
| ☐ догляд за тілом; | ☐ навчання інших; |
| ☐ приготування їжі; | ☐ колекціонування; |
| ☐ планування вечірок та подій; | ☐ робота з людьми; |
| ☐ письменництво; | ☐ інше: ... |
| ☐ природа; | ☐ інше: ... |
| | ☐ інше: ... |

Обери два інтереси, що цікавлять тебе найбільше: як вони можуть допомогти тобі підготуватися до певної професії / роботи?

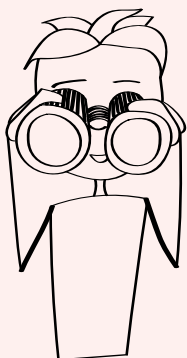
Інтерес № 1: ...

Допоможе мені в: ...

Інтерес № 2: ...

Допоможе мені в: ...

3. Твій досвід



Ти вже визначився(лась) зі своїми інтересами, тепер можеш рухатись далі.

Необхідно подумати та проаналізувати, який досвід вже у тебе є.

Досвід (він допомагає сформувати навички) – це те, чого ти навчився(-лась) та що має цінність для роботодавця, наприклад ведення бухгалтерії, діловодство, робота з механізмами або зварювання. Можливо, ти набув(-ла) певних вмінь на попередньому місці роботи. Інших навичок ти міг(-ла) навчитись у школі або іншому навчальному закладі, завдяки своєму хобі чи іншому життєвому досвіду.

Незалежно від того, чи маєш ти великий досвід оплачуваної праці, в тебе вже сформовані певні навички, які допоможуть тобі впоратись з майбутньою роботою. Більшість цих навичок може стати у пригоді під час виконання різноманітних завдань. Влаштувуючись на роботу, необхідно продемонструвати потенційному роботодавцю, що твої навички відповідають посадовим обов'язкам та вимогам, встановленим для бажаної посади.

Подумай, які три навички роблять тебе цінним(-ною) робітником(-цею). Яким чином ти можеш використати їх на робочому місці?

Навичка 1: ...

Я б хотів(-ла) застосовувати її під час: ...

Навичка 2: ...

Я б хотів(-ла) застосовувати її під час: ...

Навичка 3: ...

Я б хотів(-ла) застосовувати її під час: ...

Опиши навичку, якої в тебе не було можливості набути (наприклад, знання іноземної мови), але яку ти хотів(-ла) би опанувати.

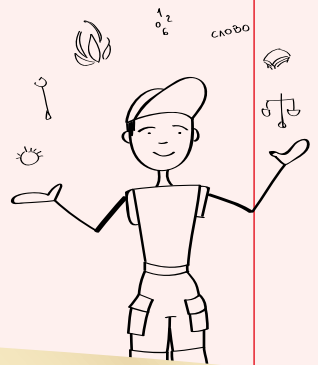
Навичка: ...

Чому я вважаю, що мені б це сподобалось: ...

4. Про твої інтереси та навички детальніше

Цей розділ містить інформацію про базові види діяльності, пов'язані з певною роботою, а також загальні приклади інтересів для кожної сфери. Уважно перечитай перелік сфер праці та подумай про власні інтереси та навички. Коротко опиши свій інтерес стосовно певної сфери у відповідному пустому полі.

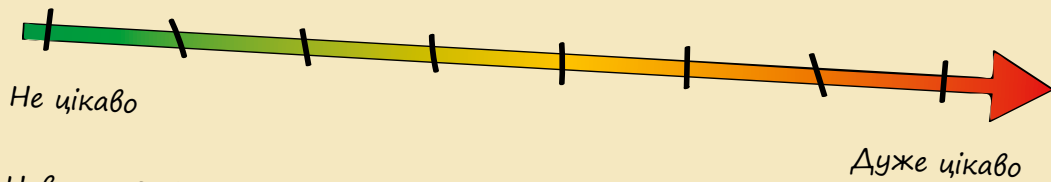
Якщо ти не маєш інтересів і навичок у цій сфері, просто вкажи «не має».



I. Технічна сфера.

Інтерес: подобається займатися технікою, обладнаннями, машинами.

Твій рівень зацікавленості в такій діяльності:



Навичка: добре вмію користуватись інструментами та механізмами.

Мої приклади цієї навички:

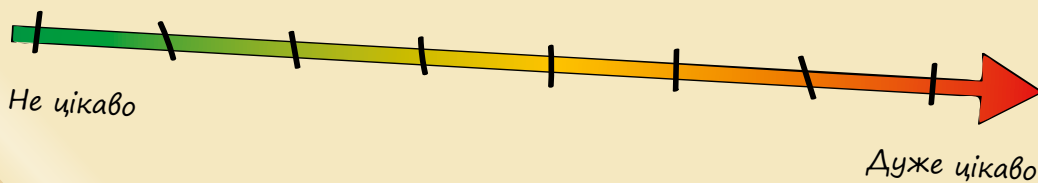


.....

II. Практична сфера (робота руками).

Інтерес: подобається робота, пов'язана з практичними та перевіреними методами вирішення завдань, наприклад садівництво чи столярство.

Твій рівень зацікавленості в такій діяльності:



Навичка: добре вмію дбати про квіти або робити дерев'яні вироби.

Мої приклади цієї навички:

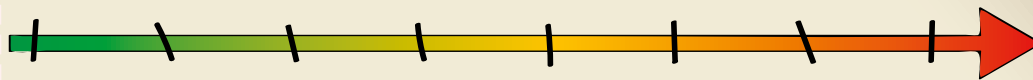


.....

III. Екосфера.

Інтерес: подобається доглядати за тваринами, цікавлять питання екології та зміни природи (флори і фауни).

Твій рівень зацікавленості в такій діяльності:



Не цікаво

Дуже цікаво

Навичка: розуміюся на селекції.

Мої приклади цієї навички:

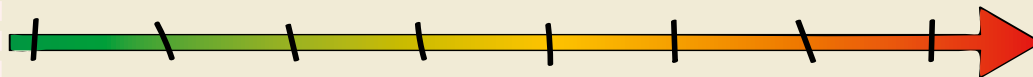


...

IV. Творча сфера.

Інтерес: подобається створювати нові речі, знаходити нове застосування старим речам, виступати на сцені, писати картини, музику...

Твій рівень зацікавленості в такій діяльності:



Не цікаво

Дуже цікаво

Навичка: вмію добре малювати, ліпити скульптури, розробляти дизайн.

Мої приклади цієї навички:

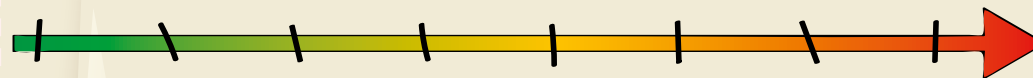


...

V. Соціальна сфера.

Інтерес: подобається спілкуватися з людьми, допомагати їм, вчити чогось нового...

Твій рівень зацікавленості в такій діяльності:



Не цікаво

Дуже цікаво

Навичка: вмію добре слухати, подобається допомагати іншим.

Мої приклади цієї навички:

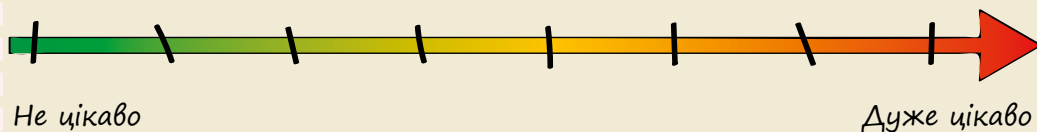


...

VI. Сфера підприємництва.

Інтерес: подобається бути лідером, контролювати виконання завдання від початку до кінця; готовність ризикувати.

Твій рівень зацікавленості в такій діяльності:



Навичка: вмію все організувати, добре продаю, а також поясню нове.

Мої приклади цієї навички:

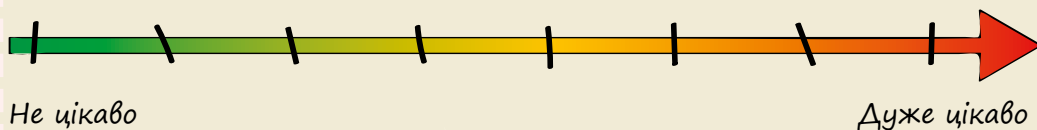


.....

VII. Сфера обліку / обчислювальна сфера.

Інтерес: подобається оперувати цифрами, віддаю перевагу роботі з даними та деталями, схемами, цифрами.

Твій рівень зацікавленості в такій діяльності:



Навичка: легко дається математика та природничо-наукові дисципліни.

Мої приклади цієї навички:



.....

Важливо пам'ятати, якщо тобі дуже цікава лише одна сфера, то важко буде знайти професію за інтересом, оскільки кожна професія / спеціальність поєднує у собі декілька сфер.

Наприклад:

Технічна сфера – робота автослюсарем, охоплює не лише діяльність, безпосередньо пов'язану з автомобілями, але ще й спілкування з їх власниками та керівництвом салону.

Сфера підприємництва – робота в салоні одягу, передбачає спілкування з клієнтами, але водночас містить у собі і **сферу обліку** (необхідно вміти проводити оплату через касовий апарат).

Тому при виборі професії / роботи важливо звертати увагу на те, які сфери зацікавленості вона охоплює, яка з них є основною, та не забувати про ті, які вона, ймовірно, передбачатиме.

Звісно, можна не звертати увагу на ці факти, але, якщо займатися справою, яка тебе зовсім не цікавить, то працювати й досягати успіхів на такій роботі буде дуже важко.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Склади перелік вакансій, які можуть збігатися з твоїми інтересами та навичками (якщо ти зараз здобуваєш професію, то на які вакансії можеш розраховувати).

Інформацію можна знайти в Інтернеті, газетах у розділі «Робота».

№	Назва вакансії	Вимоги до вакансії	
		Вже в мене є	Чого не вистачає?
1			
2			
3			
4			
5			
6			
7			
8			
9			
10			

! Приклади оголошень та заповнення таблиці ти можеш побачити на наступних сторінках.

ПРОДАВЕЦЬ У МАГАЗИН

Регіон: Трускавець

Галузь компанії:

Роздрібна торгівля / Retail

Контактна особа:

Козловська Соломія Ярославівна

Вид зайнятості:

неповна зайнятість

Дата публікації:

11.11.2017

Якщо Ви енергійні, цілеспрямовані, комунікабельні і захоплюєтесь світом краси; якщо вас цікавить робота в міжнародній компанії, яка пропонує велику кількість можливостей для розвитку, ласкаво просимо на позицію ПРОДАВЕЦЬ на неповний робочий день, м. Трускавець.

Функціональні обов'язки:

- * надання консультації покупцям;
- * контроль цінників та термінів придатності;
- * організація викладки товару за планами;
- * робота за касовим апаратом.

Вимоги до кандидатів:

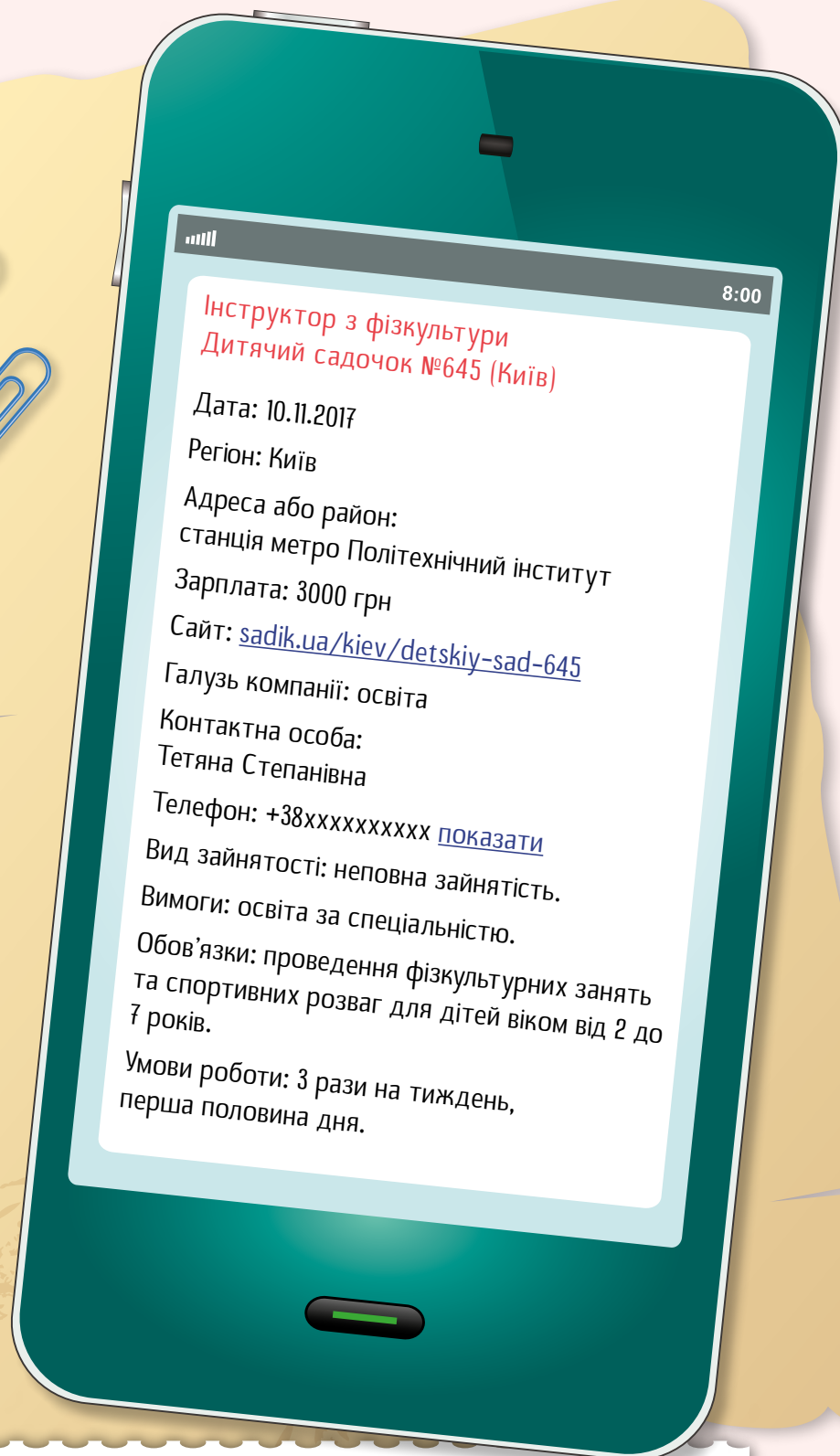
- * комунікабельність;
- * вміння працювати в команді;
- * активна життєва позиція;
- * орієнтація на результат;
- * бажано досвід роботи з косметикою.

Ми пропонуємо:

- * офіційне оформлення, соц. пакет;
- * офіційну і стабільну виплату з/п;
- * прозору систему мотивації;
- * цікаву роботу в міжнародній компанії;
- * професійний та кар'єрний ріст у компанії;
- * тренінги та навчання в Учебному Центрі компанії.



№	Назва вакансії	Вимоги до вакансії	
		Вже в мене є	Чого не вистачає?
1	Продавець	* комунікабельність; * вміння працювати в команді; * активна життєва позиція; * орієнтація на результат	немає досвіду роботи з косметикою



Інструктор з фізкультури
Дитячий садочок №645 (Київ)

Дата: 10.11.2017

Регіон: Київ

Адреса або район:
станція метро Політехнічний інститут

Зарплата: 3000 грн

Сайт: sadik.ua/kyev/detskiy-sad-645

Галузь компанії: освіта

Контактна особа:

Тетяна Степанівна

Телефон: +38xxxxxxxxxx [показати](#)

Вид зайнятості: неповна зайнятість.

Вимоги: освіта за спеціальністю.

Обов'язки: проведення фізкультурних занять
та спортивних розваг для дітей віком від 2 до
7 років.

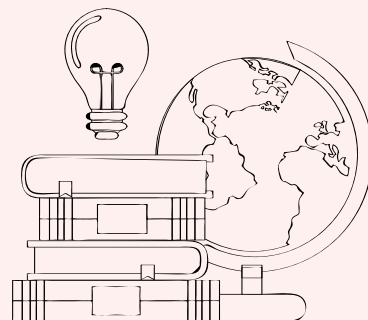
Умови роботи: 3 рази на тиждень,
перша половина дня.

№	Назва вакансії	Вимоги до вакансії	
		Вже в мене є	Чого не вистачає?
2	Інструктор з фізкультури	* відвідую секцію баскетболу; * колись був у таборі та займався баскетболом з молодшими дітьми	немає освіти за спеціальністю

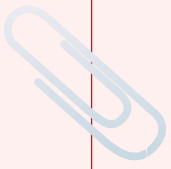
5. Освіта – квиток до успіху

Майже на кожному місці роботи, навіть на посаді із мінімальною заробітною платою, тобі знадобляться, як мінімум, атестат про отримання середньої освіти (про закінчення школи). І хоча спершу зарплатня може бути низькою, працюючи й набуваючи досвіду, згодом ти зможеш збільшити свій дохід, адже «практика творить майстра», а вже майстерність дає змогу знайти більш оплачувану роботу.

Продовження навчання або отримання професійної підготовки також можуть допомогти тобі в цьому.



№	Твої досягнення (навчальний заклад, курси, досвід роботи)	Етап, на якому ти перебуваєш (навчаюсь/ закінчив(-ла) навчання)	Які є підтверджувальні документи (свідоцтво/сертифікат/ відгук попереднього роботодавця)
1			
2			
3			
4			
5			



Опиши одну зі своїх цілей, пов'язану з навчанням, якою спеціальністю ти хочеш оволодіти:



Що необхідно для цього зробити:

1.  ...

2.  ...

3.  ...

4.  ...

5.  ...

Як здобуття цієї спеціальності зможе допомогти тобі в майбутньому?



6. Працевлаштування

Обираючи роботу, необхідно зважати на таке – крім того, що вона повинна тобі подобатися, необхідно врахувати й декілька аспектів: свої здібності та можливості вивчитися за спеціальністю, дохід, який ти будеш отримувати, працюючи за фахом або в іншій обраній тобою сфері. Саме таким чином більшість людей вибирають собі роботу.

Де можна знайти роботу?

А. Державна служба зайнятості.

Про цю службу більше інформації ти можеш знайти на її веб-сайті: <http://www.dcz.gov.ua/>



По всій країні є її відділення – Центри зайнятості.

Звернувшись у Центр зайнятості за місцем проживання, можна отримати безкоштовну консультацію щодо працевлаштування, дізнатися про вакантні (вільні) робочі місця та можливість навчання за обраною тобою спеціальністю.

Але необхідно пам'ятати: служба зайнятості не може тебе змусити піти працювати або навчатися, вона дає тобі вибір, а рішення необхідно прийняти самостійно.

Може скластися й інша ситуація. У деяких районах України існує проблема з працевлаштуванням населення, і знайти роботу, яка тебе влаштовує, іноді складно навіть фахівцям Центру зайнятості. Тоді доведеться почекати. У цей час ти будеш отримувати матеріальну допомогу по безробіттю і паралельно самостійно шукати роботу.

Що робити, якщо твоя професія не має попиту? Або в тебе взагалі немає ніякої професії?

У такому випадку є два варіанти виходу: навчитися професії, яка має попит, або пошукати роботу не за спеціальністю чи ту, яка не вимагає додаткової освіти (некваліфікована робота).

66

Некваліфікована робота – це робота, яка не потребує спеціальних знань або вмінь: прибиральники, офіціанти, сторожі, кур'єри, розповсюджувачі рекламної продукції. Підлітків часто беруть на таку роботу, але і заробітна платня на ній невисока.

99

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Заповни таблицьку щодо Центру зайнятості у твоєму місті (інформацію можна знайти в мережі Інтернет):

Адреса	Номер телефону	Графік роботи

Б. Родичі та знайомі.

Обов'язково повідом усім, що ти шукаєш роботу. Розкажи, яка професія тебе цікавить, а також на яку заробітну плату ти розраховуєш (хоча б орієнтовно).

Попроси, щоб обов'язково тобі повідомили, якщо з'явиться будь-яка інформація про вакансію, яка тебе влаштовує.

Подумай та занотуй, що тобі можуть запропонувати родичі і знайомі:

№	Робота	Позитивні сторони	Недоліки та побоювання

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Запитай у друзів та родичів, чи могли б вони тобі щось порадити, і доповни перелік можливих варіантів.

№	Робота	Позитивні сторони	Недоліки та побоювання

“

Пам'ятай,

що чим більше варіантів роботи в тебе є,
тим легше обирати.

”

НОВИНИ

НОВИНИ ТА ОГОЛОШЕННЯ

№ 321



В. Оголошення в газетах та журналах.

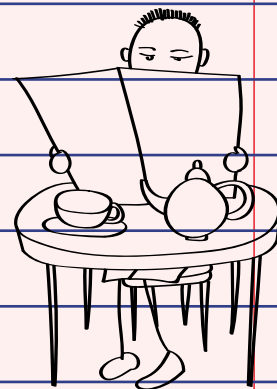
У наш час є досить багато газет та журналів, що призначені саме для людей, які шукають роботу. Тобі не обов'язково знати їх назви, достатньо підійти до продавця газет та журналів і запитати, які варіанти видань наявні у продажу.

Для того, щоб пошук роботи за оголошенням був більш успішним, варто дотримуватися таких правил:

1. Перевір дату видання, вона, бажано, має бути сьогоднішньою, та телефонуй у цей же день, адже якщо довго чекати – обрана тобою вакансія може бути вже зайнята.
2. Уважно прочитай вимоги до кандидата та умови праці, якщо вони вказані в оголошенні, й обери ті пропозиції, які підходять саме тобі.
3. Обов'язково зверни увагу на те, як необхідно зв'язатися з роботодавцем: за- телефонувати або відправити резюме електронною поштою (як правильно написати резюме, ми з тобою поговоримо трохи пізніше).
4. Не довіряй занадто привабливим обіцянкам (наприклад, високої зарплати при мінімальній зайнятості), особливо якщо коротеньке оголошення надруковане маленьким шрифтом. Хороша фірма з великими заробітними платами не буде економити гроші на рекламі.
5. Перед тим, як телефонувати за оголошенням, підготуйся до розмови (як це правильно зробити, ми розглянемо з тобою пізніше).

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Придбай одну газету, де є розділ із пропозиціями роботи, та відміть ручкою ті варіанти, які тобі найбільше підходять.
2. Уяви, що після перегляду вакансій у газеті тобі трапилося таке оголошення:



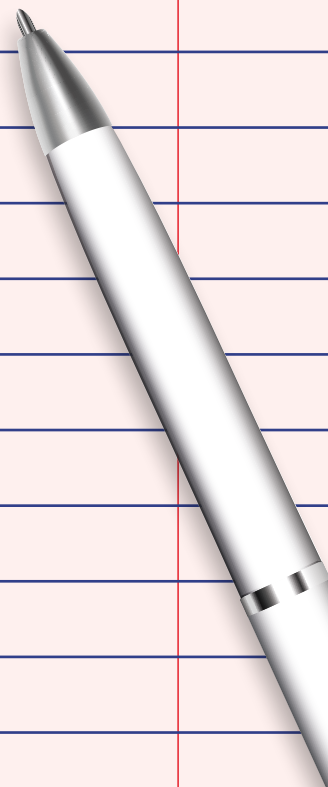
Оголошення:

Пропонуємо роботу з розповсюдження рекламних матеріалів поліграфічної фірми. Оголошення формату А4, які потрібно вкладати у поштові скриньки житлових будинків.

Гнучкий графік роботи.

Оплата 25 грн/год. Тел. xxxxxxxxxx Ірина.

Тепер спробуй написати план розмови із роботодавцем покроково: з чого почнеш, які запитання ти будеш ставити, як завершиш розмову:



Г. Оголошення на вулиці.

Часто можна побачити оголошення про вільну вакансію, що розміщені на будівлі самого підприємства або фірми, яка шукає працівника.

Тому, прогулюючись містом, звертай увагу на будівлі підприємств / фірм / магазинів (особливо, супермаркетів, вони розміщують інформацію про пошук співробітників як ззовні, на вулиці, так і всередині магазину), можливо, ти знайдеш оголошення про набір нових працівників.

Д. Інтернет.

Раніше ти виконував таке домашнє завдання: пошукати у Інтернеті та проаналізувати вимоги до роботи (що в тебе вже є, а чого не вистачає).

Якщо маєш вільний доступ до Інтернету і вмієш ним користуватися, спробуй пошукати роботу через пошукові системи.

Це основні місця пошуку роботи, але якщо ти знаєш більше, запиши їх у зошиті, щоб при нагоді можна було скористатися цією інформацією.

Важливо!

Необхідно шукати не один варіант роботи.

Спочатку вивчи всі пропозиції та вибери саме ті, які найбільше тобі підходять. Визнач послідовність: від найбільш бажаної роботи до менш бажаної (пам'ятаєш, на попередніх зустрічах ми розглядали твої інтереси, навички та сфери, які тобі найбільше подобаються, саме за цими показниками ти з легкістю зможеш визначити, на якій роботі хочеш працювати).

У такому порядку зв'яжись із роботодавцями.

ОБЕРЕЖНО!!!

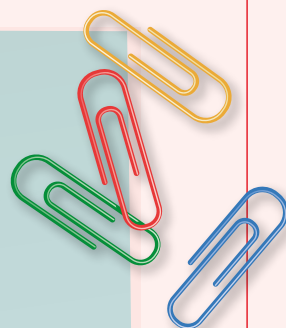
Люди бувають різні, і для того, щоб зменшити ризики потрапляння у неприємні ситуації, прочитай нижченаведене:

Дівчатам загрожує особлива небезпека у вигляді привабливих пропозицій працевлаштування за кордоном.

У нашій країні, на жаль, дуже часто під виглядом легальних організацій із працевлаштування за кордоном ховаються фірми, які відправляють дівчат у закордонні публічні будинки. Як правило, такі торговці людьми пропонують високооплачувану роботу домробітниць, офіціанток, танцівниць з перспективою вдало вийти заміж за багатого іноземця. У такій організації можуть навіть показувати фотографії, відеоролики нібито щасливих, заможних клієнтів, які успішно налагодили своє життя за кордоном – але найчастіше це обман.

Хлопці так само можуть потрапити у схожі ситуації. Відомо багато випадків, коли запрошують на роботу за кордон, де по приїзду відбирають документи та змушують працювати без оплати.

Тому до таких пропозицій слід ставитись з особливою обережністю.



ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Переглянь запропоновані оголошення та обери те, яке тобі найбільше підходить, поясни чому ти зупинився(-лась) саме на ньому.

1. Різноробочий на овочевий склад за кордон.

19000 грн

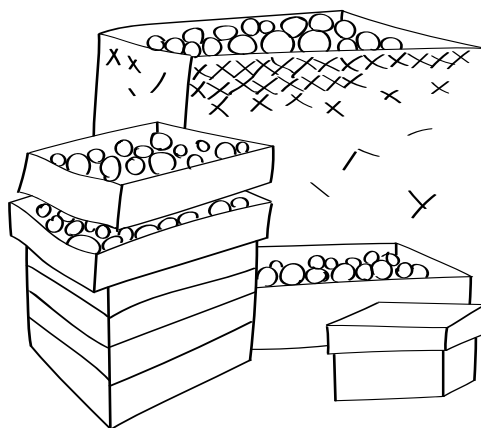
Контактна особа: Катерина

Телефон:

+38 0xx xxxxxxx +38 xxx x xxxxxx

Місто: інші країни

Вид зайнятості: повна зайнятість.



Опис вакансії

Вимоги:

- * жінки та чоловіки, сімейні пари;
- * без вікових обмежень.

Умови роботи:

- * місце роботи – м. Сулецин;
- * на акорд (у середньому в місяць 2200 – 2700 злотих);
- * при гарній роботі є можливість переходу на погодинну оплату;
- * графік роботи по 12 годин, 6 днів на тиждень;
- * температура на складі від +13 до +15 градусів;
- * надається хостел (кімнати на 5-6 людей, оплата тільки за комунальні послуги 250 зл. вираховується із заробітної плати);
- * проїзд до роботи безкоштовний;
- * чай, кава безкоштовно.

Обов'язки:

- * ручне чи машинне очищення брюссельської капусти, цибулі, квіткових цибулин лілії;
- * сортування.

Для уточнення детальної інформації, дат виїздів та бронювання вакансії телефонуйте менеджером.

Відміть ті пункти, які тобі не зрозумілі або викликають подив.

Якої інформації не вистачає?

«+» вакансії	«-» вакансії

2. Автомийник, помічник на СТО.

5000 грн

Контактна особа: Олександр

Телефон: (xxx) xxx-xx-xx

Місто: Хххх

Вид зайнятості: повна зайнятість, неповна зайнятість, готові взяти студента.

Вимоги: середня спеціальна освіта.

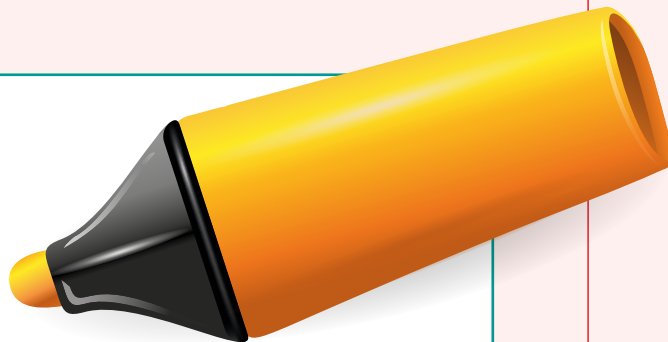
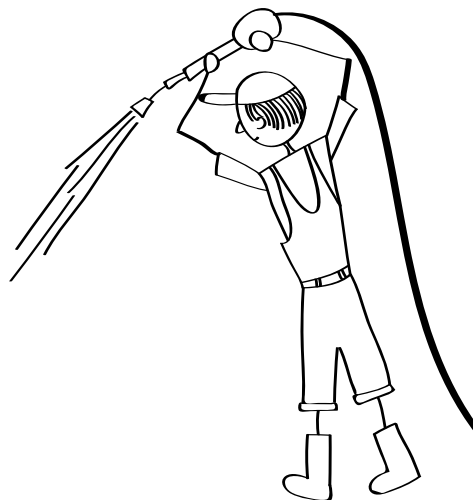
Опис вакансії

Вимоги:

- * пунктуальність;
- * уважність;
- * відповідальність;
- * бажання швидко навчатися, працювати та заробляти гроші;
- * досвід роботи на автомийці;
- * без шкідливих звичок.

Обов'язки:

- * допомога у роботі маляру, арматурнику;
- * мийка автомобілів;
- * інша робота по СТО.



Відміть ті пункти, які тобі не зрозумілі або викликають побоювання.

Якої інформації не вистачає?



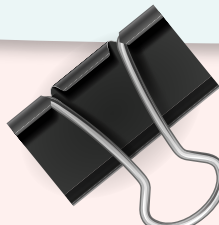
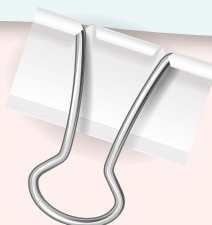
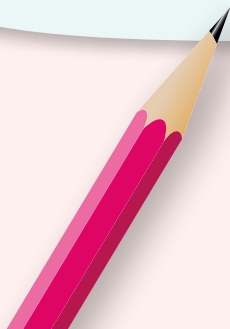
.....

.....

.....

.....

«+» вакансії	«-» вакансії



3. Офіціант.

5100 грн + чайові

Контактна особа: Марія

Телефон: xxxxxxxxxx

Місто: xxxxxxxx

Вид зайнятості: повна зайнятість, неповна зайнятість, готові взяти студента.



Опис вакансії

На постійну роботу необхідні офіціанти. Нам потрібні люди, які легко справляються із багатозадачністю та які володіють активною життєвою позицією. Ми – за позитивну та добру атмосферу!

Що входить в обов'язки:

- * швидке та якісне обслуговування гостей за стандартами мережі;
- * знання меню, основних і сезонних страв та напоїв;
- * допомога гостям у виборі страв;
- * контроль порядку у залі кофейні.

Що ми готові запропонувати:

- * стабільний дохід (зарплата + премія + чайові);
- * безкоштовне харчування та форма;
- * зручний графік, обговорюється індивідуально.

Дзвоніть та надсилайте резюме з фото на пошту.

Відміть ті пункти, які тобі не зрозумілі або викликають побоювання.
Якої інформації не вистачає?



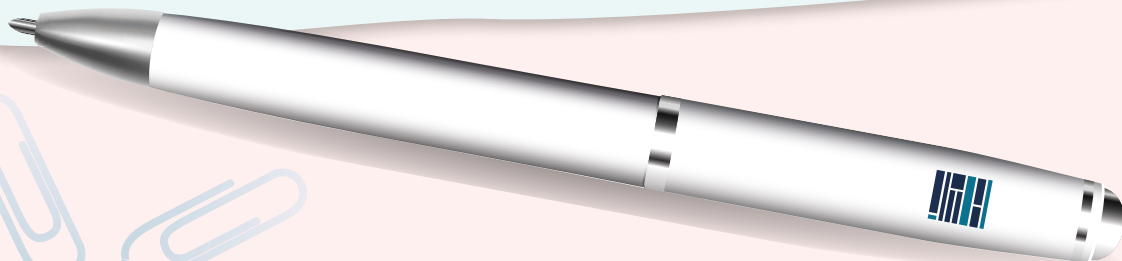
.....

.....

.....

.....

«+» вакансії	«-» вакансії



7. Кроки до влаштування на роботу

Отже, яким чином знайти роботу, ти вже знаєш.

Наступними кроками влаштування на роботу є:



а) спілкування із роботодавцем по телефону;



б) написання резюме;



с) співбесіда із роботодавцем.

а) спілкування із роботодавцем по телефону (алгоритм).

Перед тим, як телефонувати за оголошенням, підготуйся до розмови:

1. Тримай біля себе ручку й папір для того, щоб можна було швидко зробити необхідні нотатки.
2. Попередь тих, хто поруч, що ти будеш розмовляти щодо працевлаштування.
3. Спробуй написати план розмови із роботодавцем:
 - а) привітання та представлення (доброго ранку / дня / вечора, мене звати _____);
 - б) обов'язково скажи, що ти телефонуєш за оголошенням, та перекажи його зміст (оскільки роботодавець може мати декілька оголошень на різні посади);
 - в) запитай, чи пропозиція ще актуальна (можливо, він уже знайшов робітника);
 - г) запитай, чи зручно йому (роботодавцеві) розмовляти;
 - і) якщо так, то запитай, як ти можеш до нього звертатись;
 - ії) якщо ні, то коли ти можеш йому / їй передзвонити;
 - е) скажи, що в тебе є декілька запитань стосовно роботи, та запитай, чи ти можеш отримати відповіді зараз по телефону, чи при зустрічі;
 - ф) якщо роботодавець може відповісти по телефону на всі твої запитання, то обов'язково заздалегідь напиши всі питання щодо умов праці, які тобі незрозумілі (питання мають бути короткими та чіткими);
 - г) якщо роботодавець повідомляє, що на всі запитання він відповість при зустрічі, домовся про зустріч (запиши місце, дату та час).
4. Подякуй за розмову.

До речі, дзвонити бажано з 11:00 до 15:00.

Домашнє завдання

Пригадай, при роботі з попередніми розділами зошити ти вже отримував домашнє завдання щодо складання плану розмови із роботодавцем. Порівняй його із тим, що пропонується вище. За потреби, доопрацюй свій план:

ОГЛОШЕНИЯ:

Пропонуємо роботу з розповсюдження рекламних матеріалів поліграфічної фірми. Оголошення формату А4, які потрібно вкладати у поштові скриньки житлових будинків.

Гнучкий графік роботи.

Оплата 25 грн/год.

Тел. xxxxxxxxxxx Ирина.

План розмови із роботодавцем:



б) написання резюме.

Резюме – це документ, в якому подаються короткі відомості про навчання, трудову діяльність та професійні успіхи й досягнення особи, яка його складає.

Найголовніший принцип складання резюме – це стислість і лаконічність викладеної інформації.

Резюме складається із декількох блоків:

I. Контактна інформація:

прізвище, ім'я, по батькові, дата народження (число, місяць і рік), місце проживання, телефон, електронна адреса.

Прізвище, ім'я, по батькові:	Торим Олег Миколайович
Дата народження:	14.07.2000
Місце проживання:	м. Київ
Телефон:	063-448-20 02
Електронна пошта:	o.torim@gmail.com

Заповни відомості про себе:

Прізвище, ім'я, по батькові: ...

Дата народження: ...

Місце проживання: ...

Телефон: ...

Електронна пошта: ...

ВАЖЛИВО!

При створенні електронної пошти краще зазначити в її назві своє ім'я та прізвище. Адже твоя електронна адреса може показати роботодавцеві, наскільки серйозною людиною ти є.

Наприклад: пошта Олега Торима виглядає таким чином: o.torim@gmail.com – це бажаний варіант оформлення назви скриньки. Не використовуй пошту із назвами «нікнеймів» або прізвиськ (наприклад: ange_dark@...com або kitty@...com).

Використовуйте українські (наприклад, *.ua) або міжнародні поштові сервіси (наприклад, *.gmail.com)

II. Мета:

яка вакансія тебе цікавить, на яке робоче місце ти претендуєш.

Вакансія: розповсюдження рекламних матеріалів

III. Освіта:

у цьому розділі запиши свою освіту. Спеціальність необхідно вказувати так, як вона записана у документі про закінчення навчального закладу.

Освіта: повна середня.

№	Назва навчального закладу	Роки навчання	Факультет	Отримана кваліфікація
1	Загальноосвітня школа № 23	2006-2015	–	Повна середня освіта
2	Педагогічний коледж імені К. Ушинського	2015-теперішній час	Початкової освіти	Буде отримано у 2017 році: молодший спеціаліст; вчитель початкових класів

Заповни відомості про себе:

Освіта:

№	Назва навчального закладу	Роки навчання	Факультет	Отримана кваліфікація

IV. Досвід роботи:

тут необхідно описати останній досвід за такою схемою: назва компанії; напрям діяльності компанії; терміни роботи (місяць, рік приходу, місяць і рік звільнення); посада; посадові обов'язки.

№	Роки / місяці	Назва установи	Посада та обов'язки
1	Травень – серпень 2014	Дитячий оздоровчий табір «Витоки»	Вожатий / вожата (організація дозвілля дітей під час зміни)
2	Травень – серпень 2015	Магазин одягу «S»	Продавець-консультант (надання допомоги при підборі одягу клієнтами та проведення через касу)

Заповни відомості про себе:

№	Роки / місяці	Назва установи	Посада та обов'язки
1			
2			
3			

V. Додаткова інформація:

у цьому розділі ти повинен написати ті якості, вміння та навички, які свідчитимуть про твою цінність як працівника. Також ти маєш повідомити про знання комп'ютера, рівень володіння іноземною мовою, наявність водійських прав, через який час зможеш приступити до роботи. Напиши, скільки часу тобі буде потрібно для виходу на роботу. Це слугуватиме додатковим плюсом.

Знання мов: українська – вільне володіння, російська – середній рівень, англійська – зі словником.

Особисті якості: комунікабельний(-на), працьовитий(-та), легко працюю у колективі, відповідальний(-на), пунктуальний(-на).

Рівень володіння комп'ютером та оргтехнікою: вмію працювати на персональному комп'ютері у програмах MS Office, умію користуватись оргтехнікою (ксерокс, факс, принтер) на достатньому рівні.

Інші навички: маю посвідчення водія категорії Б.

Заповни відомості про себе:

Знання мов: 

Особисті якості: 

Рівень володіння комп'ютером та оргтехнікою: 

Інші навички: 

Резюме повинно бути охайно оформленим, без помилок та виправлень. Надруковане на хорошому папері, бажано на одну сторінку.

До речі, резюме ще називають CV (сі-ві).

До уваги!

При написанні резюме необхідно орієнтуватися на вимоги до посади.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Створи своє резюме:

Резюме

I. Контактна інформація.

Прізвище, ім'я, по батькові: ...

Дата народження: ...

Місце проживання: ...

Телефон: ...

Електронна пошта: ...

II. Мета: ...

III. Освіта:

№	Назва навчального закладу	Роки навчання	Факультет	Отримана кваліфікація
1				
2				
3				

IV. Досвід роботи:

№	Роки / місяці	Назва установи	Посада та обов'язки
1			
2			
3			

V. Додаткова інформація:

Знання мов: ...

Особисті якості: ...

Рівень володіння комп'ютером та оргтехнікою: ...

Інші навички: ...

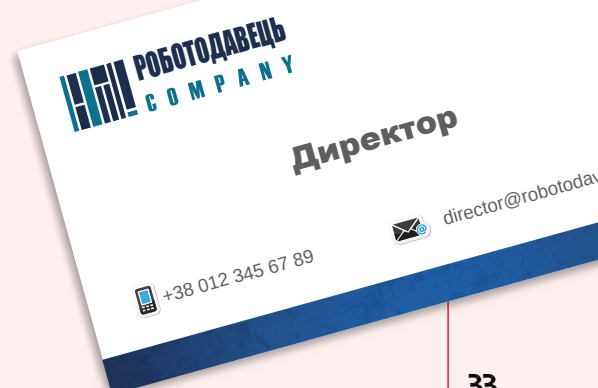
с) співбесіда із роботодавцем.

Важливий етап при влаштуванні на роботу – проходження співбесіди.

Тут так само існують певні правила:

1. *Обов'язково повідом родичам та близьким, куди ти йдеш, о котрій годині починається зустріч, залиш номер телефона роботодавця та адресу, де має проходити зустріч (якщо є можливість, щоб хтось із дорослих пішов з тобою та почекав надворі, попросіть його / її це зробити).*
2. *Зовнішній вигляд:*
 - а) *одяг має бути чистим, охайним, у діловому стилі, незалежно від того, де ти плануєш працювати (чи роздавати листівки, чи працювати в офісі);*
 - б) *перед співбесідою не варто користуватися парфумами;*
 - с) *зачіска: волосся має бути чисте та розчесане, довге волосся слід зібрати.*
3. *Розмова з роботодавцем:*
 - а) *прийди вчасно;*
 - б) *під час співбесіди не жуй гумку, не пали, не вживай їжі або напоїв;*
 - с) *впевнено привітайся та представся;*
 - д) *на варто розповідати про особисті проблеми чи негативні факти про роботодавців із попередніх місць роботи;*
 - е) *нагадай, з якого питання ти прийшов(-ла);*
 - ф) *перепитай, яким чином ти можеш звертатися (часто у об'явах людина вказує лише своє ім'я, але зрозуміло, що до роботодавця слід звертатися на ім'я та по батькові);*
 - г) *запропонуй переглянути своє резюме (навіть якщо воно маленьке, це більше, ніж його немає взагалі);*
 - х) *поки роботодавець ознайомлюється із твоїм резюме, розкажи, для чого тобі ця робота та яким чином ти підходиш для неї, якщо в тебе є досвід у схожій діяльності, то обов'язково згадай про нього;*
 - і) *постав запитання або уточни інформацію щодо умов інформації, яка для тебе лишилася незрозумілою;*
 - й) *поцікався, чи є запитання у роботодавця до тебе.*

Роботодавець може одразу повідомити про своє рішення стосовно твого працевлаштування, якщо ж ні, то перепитай, коли буде відомо, і яким чином він зв'яжеться з тобою.



ВАЖЛИВО!

Роботодавець може не дати тобі змоги розказати все за підготовленим алгоритмом, ставлячи конкретні запитання одразу при зустрічі. Головне – говори впевнено і чітко відповідай. Якщо у тебе є питання, або щось незрозуміло стосовно умов праці, обов'язково запитай – це допоможе тобі краще зорієнтуватися у змісті майбутньої роботи та покаже тебе як людину, яка відповідально ставиться до роботи.

Під час пошуку роботи необхідно пам'ятати, що існують певні ризики.

Особлива небезпека криється під виглядом привабливих пропозицій працевлаштування за кордоном.

На жаль, часто під виглядом легальних організацій з працевлаштування за кордоном приховуються фірми, які відправляють українських дівчат і хлопців на неоплачувані роботи, пов'язані з насильством та експлуатацією (примусові роботи на будівництві, залучення до проституції, ескорт-послуг тощо). Це має назву «торгівля людьми». Як правило, такі торговці «живим товаром» пропонують високооплачувану роботу садівників, будівельників, домробітниць, офіціанток, танцівниць з перспективою вдало вийти заміж за багатого іноземця. У такій організації тобі можуть навіть показувати фотографії, відеоролики нібито щасливих, заможних клієнтів та клієнтів їх компанії, які вдало влаштували своє життя за кордоном – але здебільшого це обман.

По приїзду в іншу країну у людини можуть вилучити документи (паспорт), гроші та телефони і змусити працювати та жити в нелюдських умовах, щоб, зі слів «работоргівця», заробити собі на зворотний квиток.

Якщо тобі запропонували роботу за кордоном (навіть якщо пропонували друзі або близькі знайомі), **ОБОВ'ЯЗКОВО** переконайся, чи це безпечно, перевір цю організацію, порадься з батьками чи іншими значущими для тебе дорослими.



8. Планування бюджету

Часто буває так, що за декілька днів до зарплати / стипендії у людини закінчуються всі гроші, за винятком, хіба що, грошей на проїзд, або ж коштів взагалі немає.



Що ж робити? Як витратити кошти раціонально?

Для того, щоб володіти ситуацією, необхідно навчитись планувати свій бюджет та дотримуватись цього плану.

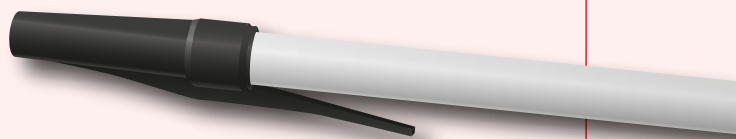
Бюджет – це всі твої доходи і витрати за певний період, найкраще його планувати на місяць.

Бюджет умовно можна поділити на дві частини: дохід та витрати.

Почнемо з першої частини – **дохід**. Щоб легше все підрахувати, варто створити таблицю.

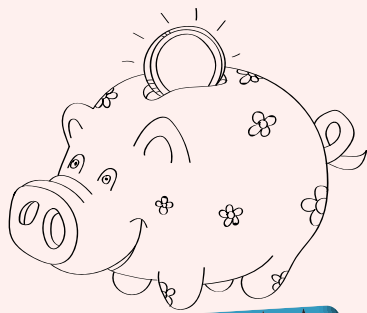
Подумай, з яких статей складатимуться твої доходи на планований місяць? Наприклад: заробітна платня, пенсія, стипендія, виплати дитячої допомоги, кишенькові гроші, які тобі дають родичі інше. Навпроти кожної статті простав суму передбачуваних надходжень, підсумуй, і ти побачиш, на яку суму можеш розраховувати наступного місяця.

Спробуй записати всі свої доходи за місяць:



№	Дохід	Сума у грн
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
	Разом	

Отже, у тебе твій дохід на місяць становить гривень.



Наступним важливим етапом є обчислення **витрат**.

Цього разу трохи важче, адже неможливо передбачити всі витрати на місяць наперед. Тому слід відповідально й уважно поставитися до цього завдання. Адже від того, наскільки точно ти заплануєш витрати, залежить, наскільки впевнено ти почуватимеш себе упродовж місяця. Витрати можуть охопити такі пункти: оплата комунальних послуг, поповнення мобільного рахунку, проїзд, засоби особистої гігієни тощо.



№	Витрати	Сума у грн
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
	Разом	

Отже, у тебе твої витрати за місяць становлять гривень.

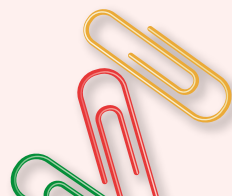
Тепер, коли ти підрахував(-ла) доходи та витрати, перевір, чи твоя частина витрат не перевищила доходи.

Наприклад: твій дохід за місяць становить 600 грн, а витрати – 800 грн, відповідно, до твого бюджету не вистачає 200 грн.

Якщо це так, то є два варіанти вирішення цього питання:

1. Переглянути свої витрати та, за можливості, скоротити їх.
2. Шукати додаткові джерела доходу (влаштуватися на роботу або збільшити робочі години, якщо вже працюєш).

Іноді, проглядаючи бюджет, ти можеш зробити несподівані відкриття, виявивши, скільки засобів йде на такі речі, без яких цілком можна обійтися: купівля солодощів, цигарок, алкоголю. І тоді ти сам(-а) вноситимеш необхідні корективи, постійно удосконалюючи свій бюджет.



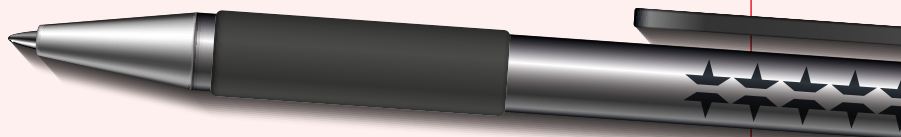
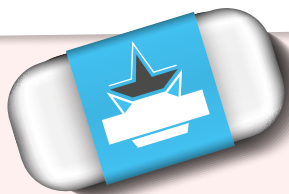
Але це ще не все: окрім повсякденних витрат, виникає потреба здійснення великих, дорогих покупок. Наприклад: одяг або новий телефон, техніка тощо.

У такому випадку до своїх «Витрат» необхідно додати ще один пункт «Накопичення».

Наприклад: Сума «великої» покупки становить 400 грн. Ти переглядаєш різницю між доходом та витратами і вирішуєш, скільки грошей записати у колонку «Накопичення». Можливо, це 100 грн, виходить, що ти зможеш придбати річ через 4 місяці.



№	Витрати	Сума у грн
1		
...		
15	Накопичення	100
	Разом	



Ще одна необхідна стаття – «Резерв» (це непередбачувані витрати). До неї можуть входити незаплановані покупки, кошти на лікування або інші екстрені потреби. Якщо в тебе не буде необхідності в цьому місяці використовувати «Резерв», ти можеш ці гроші перенести наступного місяця до «Накопичення», і цим пришвидшити придбання бажаного.

№	Витрати	Сума у грн
1		
2		
3		
...		
15	Накопичення	100
16	Резерв	50
	Разом	

Щоб було не важко одразу розписувати свої витрати на місяць, ти можеш вчинити так:

1. Порахувати свій прибуток наступного місяця.
2. Визначити свої обов'язкові витрати (оплата проїзду та поповнення мобільного рахунку).
3. Відняти від прибутку обов'язкові витрати та визначити залишок.

Прибуток	Обов'язкові витрати	Залишок
600 грн	100 грн	=500 грн

4. Залишок розділити на кількість днів у місяці: $500 \text{ грн} / 30 \text{ днів} \approx 16 \text{ грн на день}$.

66

ВАЖЛИВО!

Якщо ж раптом ти витратив(-ла) більше запланованого, наступного дня готуйся «затягнути пасок»: необхідно відновити втрачений баланс.

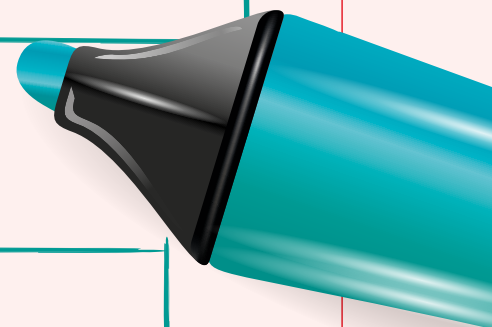
Не витрачай гроші одразу, навіть якщо ти вважаєш, що заробив у цьому місяці багато. Відклади до резерву для непередбачених витрат.

99

Для того, щоб тобі було легше досягати своїх цілей,

подивись на цю схему «Кроки до цілей»

2. Дата досягнення мети 14.03.2017	3. Мета Влаштуватися на роботу	
14. Мої гарні якості, що допоможуть Наполегливість	17. Перешкода Відсутність спеціалізації	18. Як можна нейтралізувати перешкоду Шукати роботу, де не потрібна спеціалізація, та продов- жувати навчатись
15. Мої гарні якості, що допоможуть Відповідальність		
16. Мої гарні якості, що допоможуть ...		
8. П'ятий крок 5. Працювати	9. Людина, яка допоможе Друг (Андрій)	
7. Четвертий крок 4. Обрати роботу (якщо запропо- нували роботу не в 1 місці)	10. Люди, які допоможуть Батьки	
6. Третій крок 3. Піти на співбесіди	11. Людина, яка допоможе Спеціаліст центру зайнятості	
5. Другий крок 2. Передзвонити за обра- ними оголошеннями	12. Людина, яка допоможе ...	
4. Перший крок 1. Пошук вакансій (купити газети, пошукати роботу в інтернеті)	13. Людина, яка допоможе ...	
	1. Сьогоднішня дата 14.01.2017	



Якщо все робити по кроках, то шансів на успіх буде більше. За цією схемою можна сформулювати ще одну мету – здобуття спеціальності.

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

«Кроки до цілей»

Спробуй розписати мету «Здобуття спеціальності». Спеціальність обери самостійно.

2. Дата досягнення мети

3. Мета

14. Мої гарні якості,
що допоможуть

17. Перешкода

18. Як можна
нейтралізувати
перешкоду

15. Мої гарні якості,
що допоможуть

16. Мої гарні якості,
що допоможуть

9. Людина, яка допоможе

8. П'ятий крок

10. Люди, які допоможуть

6. Третій крок

11. Людина, яка допоможе

5. Другий крок

12. Людина, яка допоможе

4. Перший крок

13. Людина, яка допоможе

1. Сьогоднішня дата

ЗОШИТ УЧАСНИКА/УЧАСНИЦІ ПРОГРАМИ «ЖИТТЄВА ПЕРСПЕКТИВА»

СЕРІЯ «ЖИТТЄВІ НАВИЧКИ»

**АВТОРИ-УПОРЯДНИКИ:
ЖУРАВЕЛЬ Т. В., СТРОЄВА Н. М.**

Папір офсетний. Друк офсетний.
Формат 64х80/8. Ум.-друк. арк. 2,64
Наклад 1000 примірників.
Замовлення №1013

Дизайн та верстка ФО-П Буря О.Д.
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавництва ДК №4749

Віддруковано у друкарні «Прайм-Прінт»
М. Київ, вул. Малинська, 20



Проект
Реформування
системи
кримінальної юстиції щодо
неповнолітніх в
Україні



© 2017 Проект «Реформування системи кримінальної юстиції щодо неповнолітніх в Україні». Всі права захищено.
Зміст цієї публікації може використовуватись у некомерційних цілях за умови посилання на джерело інформації.

Canada



Проект
Реформування
Системи
Кримінальної Юстиції щодо
Неповнолітніх в
Україні



ПУБЛІКАЦІЯ РОЗРОБЛЕНА ЗА ПІДТРИМКИ МІНІСТЕРСТВА МІЖНАРОДНИХ СПРАВ КАНАДИ

Canada 